

SAOPŠTENJE

FIRST RELEASE

Molimo korisnike da prilikom upotrebe podataka obavezno navedu izvor
Users are kindly requested to mention the data source

GODINA/ YEAR V

SARAJEVO, 08.10.2012.

BROJ/ NUMBER 1

OKOLIŠ

ENVIRONMENT

KORIŠTENJE VODA I ZAŠTITA VODA OD ZAGAĐIVANJA U INDUSTRIJI, 2011. godine

UTILIZATION AND PROTECTION OF WATER AGAINST POLLUTION IN INDUSTRY, 2011

Snabdijevanje vodom industrijskih preduzeća u 2011. godini je iznosilo ukupno 79.550.000 m³, pri čemu je područje C - Vađenje rude i kamena zastupljeno sa 20%, a područje D - Prerađivačka industrija sa 80%.

In 2011 the water supply of industrial activities reached the total of 79.550.000 m³, in which the share of section C - Mining and quarrying with 20% and of section D - Manufacturing 80 %.

Prema porijeklu voda za snabdijevanje preduzeća, voda iz vodotoka je zastupljena sa 73,6%, voda iz podzemnih voda 10%, a voda iz javnog vodovoda 6,8%.

Companies were supplied by water from, according to its origin, 73,6% water from rivers, 10% ground waters and 6,8% from public water supply system.

Ukupna količina korištene vode u 2011. godini je za 1% manja u odnosu na prethodnu godinu.

The total amount of water used in 2011 decreased for 1% compared to year ago.

Od ukupne količine za proizvodnju je korišteno 70,1%, za hlađenje 22,5%, a ostatak od 7,4% za sanitarne potrebe i ostale namjene.

Of that used for the production was 70,1% , and 22,5% for cooling, and the rest of 7,4% for sanitary purposes and other purposes.

Količina ispuštene upotrebene vode je za 1,4% veća u odnosu na prethodnu godinu. Iz područja C ispušteno je 18,7%, iz područja D 81,3%.

The amount of water supplied to companies increased 1,4% compared to year ago. The area C is represented with 18,7%, area D with 81,3%.

Od ukupno ispuštenih otpadnih voda učešće prečišćenih voda je 58,5%, učešće nezagađenih voda je 6,8%, a učešće zagađenih otpadnih voda 34,7%.

Out of total discharged water 58,5% was purified, 6,8% was unpolluted water, and 34,7% was discharged as polluted waste water

Tabela 1. SNABDIJEVANJE VODOM, `000 m³
Table 1. Water supply, `000 m³

		Iskorištene količine vode/Volume of water used						Total	
		Ukupno Total	Iz javnog vodovoda From public water supply system	Iz drugih sistema From other systems	Iz vlastitog vodozahvata From own water supplies				
					Podzemne vode Ground waters	Izvori Springs	Vodotoci Watercourses		Akumulacije Reservoirs
Ukupno		79.550	5.391	206	7.948	1.192	58.546	6.267	<i>Total</i>
C	VADENJE RUDA I KAMENA	15.988	666	123	425	93	8.617	6.064	C MINING AND QUARRYING
10	Vađenje kamenog i mrkog uglja, lignita i treseta	2.612	520	100	373	20	1.563	36	10 Mining of coal and lignite, extraction of peat
13	Vađenje ruda metala	10.288	73	0	0	28	7.015	3.172	13 Mining of metal ores
14	Vađenje ostalih ruda i kamena	3.088	73	23	52	45	45	2.856	14 Other mining and quarrying
D	PRERAĐIVAČKA INDUSTRIJA	63.562	4.725	83	7.523	1.099	49.929	203	D MANUFACTURING
15	Proiz. prehram. proizvoda i pića	4.331	1.478	4	1.795	740	314	0	15 Mfr. of food prod. and beverages
16	Proiz. duhanskih proizvoda	30	30	0	0	0	0	0	16 Mfr. of tobacco products
17	Proizvodnja tekstila	136	105	0	2	29	0	0	17 Mfr. of textiles
18	Proiz. odjevnih predmeta, dorada i bojenje krzna	252	216	0	17	1	18	0	18 Mfr. of wearing apparel, dressing and dyeing of fur
19	Štavljenje i obrada kože; proiz. kofera, ručnih torbi, sedlarskih i saračkih proizvoda i obuće	552	70	2	464	1	15	0	19 Tanning and dressing of leather manufact. of luggage, handbags, saddlery harness and footwear
20	Prerada drveta i proizvoda od drveta i plute, osim namještaja; proizvodnja predmeta od slame i pletarskih materijala	311	156	1	32	24	97	1	20 Mfr. of wood and of product of wood, cork, except furniture; manufact. of articles of straw and wickerwork materials
21	Proiz. celuloze, papira i proizvoda od papira	19.288	5	0	198	10	19.075	0	21 Mfr. of pulp, paper and paper products
22	Izdavačka djelatnost, štampanje i umnožavanje snimljenih zapisa	15	14	0	1	0	0	0	22 Publishing, printing and reproduction of recorded media
23	Proiz. koksa i derivata nafte i nuklearnog goriva	3.071	198	0	685	0	2.188	0	23 Mfr. of coke, refined petroleum products and nuclear fuel
24	Proiz. hemikalija i hemijskih proizvoda	533	221	27	1	26	249	9	24 Mfr. of chemicals and chemical products
25	Proiz. proizvoda od gume i plastike	88	54	4	11	3	0	16	25 Mfr. of rubber and plastic products
26	Proiz. ostalih proizvoda od nemetalnih minerala	810	193	13	162	62	203	177	26 Mfr. of other non-metallic mineral products
27	Proiz. baznih metala	32.843	1.087	0	3.865	167	27.724	0	27 Mfr. of basic metals
28	Proiz. metalnih proizvoda, osim mašina i opreme	752	468	2	246	1	35	0	28 Mfr. of fabricated metal prod., except machinery and equipment
29	Proiz. ostalih mašina i uređaja d.n.	166	146	4	1	15	0	0	29 Mfr. of machinery and equipment n.e.c.
30	Proiz. kancelarijskih mašina i računara	1	1	0	0	0	0	0	30 Mfr. of office machinery and computers
31	Proiz. električnih mašina i aparata d.n.	106	69	0	37	0	0	0	31 Mfr. of electrical machinery and apparatus n.e.c.
33	Proiz. medicinskih, preciznih i optičkih instrumenata	11	11	0	0	0	0	0	33 Mfr. of medical, precision and optical instr., watches and clocks
34	Proiz. motornih vozila, prikolica i poluprikolica	68	42	26	0	0	0	0	34 Mfr. of motor vehicles, trailers and semi-trailers
35	Proiz. ostalih saobraćajnih sredstava	57	57	0	0	0	0	0	35 Mfr. of other transport equip.
36	Proiz. namještaja, ostala prerađivačka industrija, d.n.	141	104	0	6	20	11	0	36 Mfr. of furniture, manufact n.e.c.

Tabela 2. KORIŠTENJE VODA, `000 m³
Table 2. Water utilisation, `000 m³

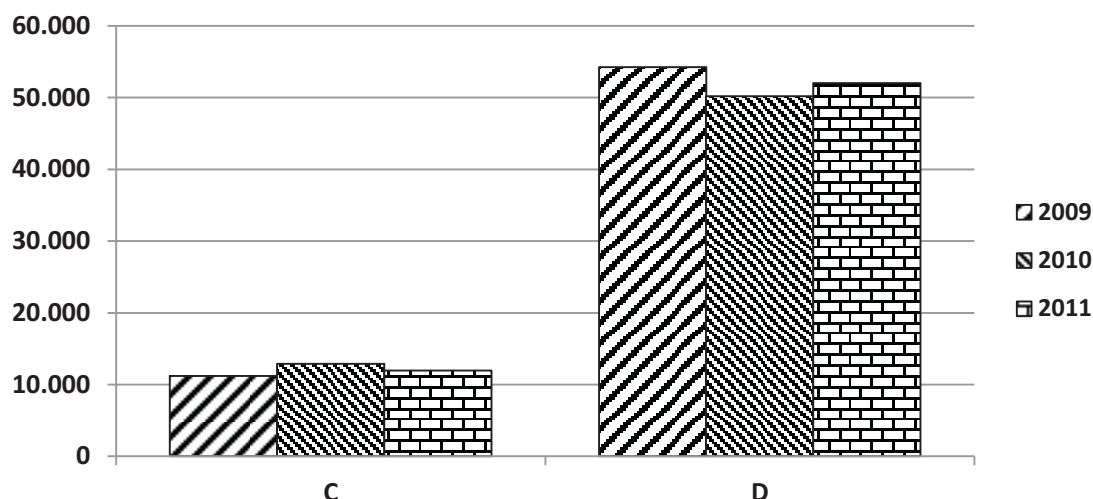
	Ukupno Total	Za tehnološki proces/For technological process				Za sanitarne potrebe For sanitary purposes	Za ostale namjene For other purposes	Total
		Za proizvodnju For production		Za hlađenje For cooling				
		Svega Total	Utrošeno Spent	Svega Total	Utrošeno Spent			
Ukupno	75.394	53.451	8.168	16.941	2.421	2.966	2.036	<i>Total</i>
C VAĐENJE RUDA I KAMENA	15.979	15.043	4.010	82	5	445	409	C MINING AND QUARRYING
10 Vađenje kamenog i mrkog uglja, lignita i treseta	2.612	1.922	1.127	25	5	347	318	10 Mining of coal and lignite, extraction of peat
13 Vađenje ruda metala	10.288	10.146	0	56	0	20	67	13 Mining of metal ores
14 Vađenje ostalih ruda i kamena	3.079	2.975	2.883	1	0	78	24	14 Other mining and quarrying
D PRERADIVAČKA INDUSTRIJA	59.415	38.408	4.158	16.859	2.416	2.521	1.627	D MANUFACTURING
15 Proiz. prehram. proizvoda i pića	4.270	3.112	507	467	175	360	331	15 Mfr. of food prod. and beverages
16 Proiz. duhanskih proizvoda	29	6	0	10	4	3	10	16 Mfr. of tobacco products
17 Proizvodnja tekstila	136	38	0	73	14	23	2	17 Mfr. of textiles
18 Proiz. odjevnih predmeta, dorada i bojenje krzna	252	54	21	70	1	127	1	18 Mfr. of wearing apparel, dressing and dyeing of fur
19 Štavljenje i obrada kože; proiz. kofera, ručnih torbi, sedlarskih i saračkih proizvoda i obuće	552	466	0	1	0	77	8	19 Tanning and dressing of leather manufact. of luggage, handbags, saddlery harness and footwear
20 Prerada drveta i proizvoda od drveta i plute, osim namještaja; proizvodnja predmeta od slame i pletarskih materijala	232	137	0	6	5	81	8	20 Mfr. of wood and of product of wood, cork, except furniture; manufact. of articles of straw and wickerwork materials
21 Proiz. celuloze, papira i proizvoda od papira	19.288	16.515	257	2.571	340	163	39	21 Mfr. of pulp, paper and paper products
22 Izdavačka djelatnost, štampanje i umnožavanje snimljenih zapisa	15	6	0	0	0	9	0	22 Publishing, printing and reproduction of recorded media
23 Proiz. koksa i derivata nafte i nuklearnog goriva	3.000	732	0	982	31	196	1.090	23 Mfr. of coke, refined petroleum products and nuclear fuel
24 Proiz. hemikalija i hemijskih proizvoda	514	138	32	306	96	51	19	24 Mfr. of chemicals and chemical products
25 Proiz. proizvoda od gume i plastike	64	29	1	21	0	13	1	25 Mfr. of rubber and plastic products
26 Proiz. ostalih proizvoda od nemetalnih minerala	810	547	186	151	0	66	46	26 Mfr. of other non-metallic mineral products
27 Proiz. baznih metala	29.068	16.226	3.133	11.799	1.700	1.037	6	27 Mfr. of basic metals
28 Proiz. metalnih proizvoda, osim mašina i opreme	672	259	0	281	5	112	20	28 Mfr. of fabricated metal prod., except machinery and equipment
29 Proiz. ostalih mašina i uređaja d.n.	164	42	1	43	5	46	33	29 Mfr. of machinery and equipment n.e.c.
30 Proiz. kancelarijskih mašina i računara	1	0	0	0	0	1	0	30 Mfr. of office machinery and computers
31 Proiz. električnih mašina i aparata d.n.	106	14	0	70	37	17	5	31 Mfr. of electrical machinery and apparatus n.e.c.
33 Proiz. medicinskih, preciznih i optičkih instrumenata	11	1	0	0	0	9	1	33 Mfr. of medical, precision and optical instr., watches and clocks
34 Proiz. motornih vozila, prikolica i poluprikolica	41	14	0	6	1	21	0	34 Mfr. of motor vehicles, trailers and semi-trailers
35 Proiz. ostalih saobraćajnih sredstava	57	34	0	0	0	23	0	35 Mfr. of other transport equip.
36 Proiz. namještaja, ostala prerađivačka industrija, d.n.	133	38	20	2	2	86	7	36 Mfr. of furniture, manufact n.e.c.

Tabela 3. ISPUŠTENA OTPADNA VODA, `000 m³
Table 3. Discharged waste water, `000 m³

	Ukupno Total	Nezagađene Unpolluted	Zagađene Polluted	Prečišćene Treated	
Ukupno	64.014	4.326	22.212	37.476	<i>Total</i>
C VAĐENJE RUDA I KAMENA	11.972	105	1.361	10.506	C MINING AND QUARRYING
10 Vađenje kamenog i mrkog uglja, lignita i treseta	1.488	100	1.185	203	10 Mining of coal and lignite, extraction of peat
13 Vađenje ruda metala	10.288	0	86	10.202	13 Mining of metal ores
14 Vađenje ostalih ruda i kamena	196	5	90	101	14 Other mining and quarrying
D PRERAĐIVAČKA INDUSTRIJA	52.042	4.221	20.851	26.970	D MANUFACTURING
15 Proiz. prehram. proizvoda i pića	3.591	678	1.527	1.386	15 Mfr. of food prod. and beverages
16 Proiz. duhanskih proizvoda	25	6	19	0	16 Mfr. of tobacco products
17 Proizvodnja tekstila	122	1	121	0	17 Mfr. of textiles
18 Proiz. odjevnih predmeta, dorada i bojenje krzna	230	25	198	7	18 Mfr. of wearing apparel, dressing and dyeing of fur
19 Štavljenje i obrada kože; proiz. kofera, ručnih torbi, sedlarskih i saračkih proizvoda i obuće	552	24	54	474	19 Tanning and dressing of leather manufact. of luggage, handbags, saddlery harness and footwear
20 Prerada drveta i proizvoda od drveta i plute, osim namještaja; proizvodnja predmeta od slame i pletarskih materijala	227	5	207	15	20 Mfr. of wood and of product of wood, cork, except furniture; manufact. of articles of straw and wickerwork materials
21 Proiz. celuloze, papira i proizvoda od papira	18.691	2.232	791	15.668	21 Mfr. of pulp, paper and paper products
22 Izdavačka djelatnost, štampanje i umnožavanje snimljenih zapisa	15	0	15	0	22 Publishing, printing and reproduction of recorded media
23 Proiz. koksa i derivata nafte i nuklearnog goriva	2.251	0	0	2.251	23 Mfr. of coke, refined petroleum products and nuclear fuel
24 Proiz. hemikalija i hemijskih proizvoda	386	35	70	281	24 Mfr. of chemicals and chemical products
25 Proiz. proizvoda od gume i plastike	63	22	35	6	25 Mfr. of rubber and plastic products
26 Proiz. ostalih proizvoda od nemetalnih minerala	614	44	151	419	26 Mfr. of other non-metallic mineral products
27 Proiz. baznih metala	24.226	1.024	17.068	6.134	27 Mfr. of basic metals
28 Proiz. metalnih proizvoda, osim mašina i opreme	623	32	326	265	28 Mfr. of fabricated metal prod., except machinery and equipment
29 Proiz. ostalih mašina i uređaja d.n.	136	56	78	2	29 Mfr. of machinery and equipment n.e.c.
30 Proiz. kancelarijskih mašina i računara	1	0	1	0	30 Mfr. of office machinery and computers
31 Proiz. električnih mašina i aparata d.n.	69	32	25	12	31 Mfr. of electrical machinery and apparatus n.e.c.
33 Proiz. medicinskih, preciznih i optičkih instrumenata	11	0	7	4	33 Mfr. of medical, precision and optical instr., watches and clocks
34 Proiz. motornih vozila, prikolica i poluprikolica	41	0	20	21	34 Mfr. of motor vehicles, trailers and semi-trailers
35 Proiz. ostalih saobraćajnih sredstava	57	0	32	25	35 Mfr. of other transport equip.
36 Proiz. namještaja, ostala prerađivačka industrija, d.n.	111	5	106	0	36 Mfr. of furniture, manufact n.e.c.

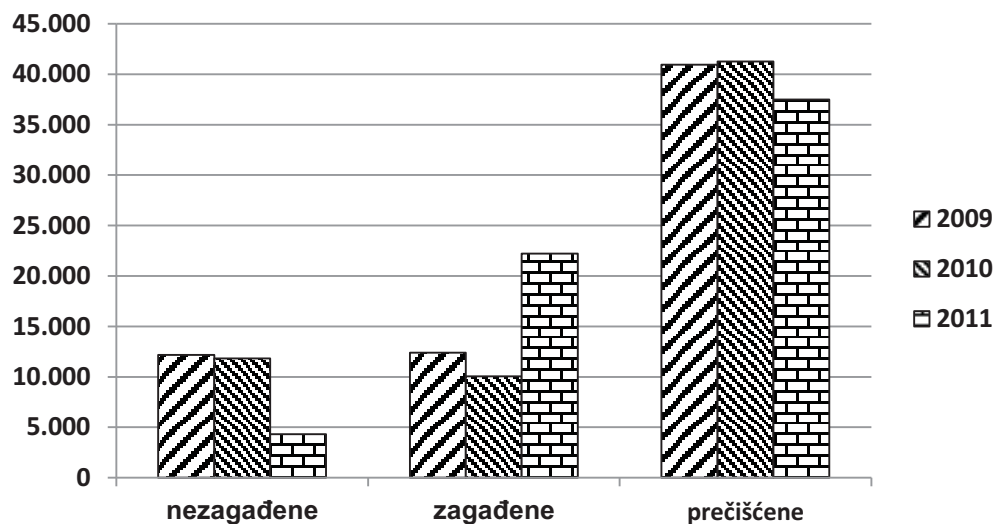
Grafikon 1. ISPUŠTENE OTPADNE VODE PREMA PODRUČJIMA DJELATNOSTI

Graph 1. Waste water discharge by type of economic activities

Grafikon 2. ISPUŠTANJE OTPADNIH VODA PREMA TIPU TRETMANA VODE

Graph 2. Waste water discharge by type of water treatment

METODOLOŠKA OBJAŠNENJA

Podaci o korištenju voda i zaštiti voda od zagađivanja u industriji dobijeni su na osnovu redovnog statističkog istraživanja – Godišnji izvještaj o korištenju voda i zaštiti voda od zagađivanja u industriji - (VOD-1).

Izvještaj podnose preduzeća čija je pretežna djelatnost po Klasifikaciji djelatnosti razvrstana u područja: C - Vađenje ruda i kamena, D - Prerađivačka, koja koriste i ispuštaju vodu, nezavisno od vodozahvata i vodoprijemnika otpadnih voda.

Obuhvaćene su i industrijske jedinice neindustrijskih preduzeća.

NOTES ON METHODOLOGY

Data presented by this release were provided by the Annual report on utilisation and protection of waters against pollution in industry (VOD-1).

The report is presented by enterprises whose principal activity according to the Classification of activities is classified into the following sections: C - Mining and quarrying, D - Manufacturing, which use and discharge waters, irrespective of water capture and recipient of waste waters.

Industrial units of non-industrial enterprises are also covered.

DEFINICIJE

Snabdijevanje vodom

Podrazumijeva sve količine vode kojom se preduzeće u toku izvještajne godine snabdijelo, bez obzira na to da li su te vode korištene za vlastite potrebe ili su prodane drugim korisnicima.

Vlastito vodosnabdijevanje

Preuzimanje vode od strane krajnjeg korisnika za njegovu konačnu upotrebu.

Korištene vode

Obuhvataju sve količine vode koje je preduzeće koristili za svoje potrebe tokom izvještajne godine.

Otpadne vode

su količine vode koje se poslije upotrebe tretiraju kao otpadne vode u izvještajnoj godini. U otpadne vode nisu uključene protočne vode iz hidroelektrana.

Ukupna bruto apstrakcija za prerađivačku industriju - od čega: hlađenje industrije

Voda koja se koristi da bi se apsorbirala i uklonila toplina. U ovom slučaju je uzeta u obzir voda za hlađenje koja se koristi u C i D industrijskim procesima. Tipično, rashladne vode nisu značajno zagađene procesom hlađenja.

Za JQ o unutrašnjim vodama toplina se ne smatra zagađenjem.

Prečišćavanje otpadnih voda

Prečišćavanje otpadnih voda u bilo kojem ne-javnom sistemu prečišćavanja, kao što su industrijska postrojenja za prečišćavanje otpadnih voda ili uređaji za prečišćavanje hotela, vojnih kampova itd., koji ne spadaju pod nezavisno prečišćavanje voda. Isključene iz ove kategorije su vode koje se prečišćavaju septičkim jamama.

DEFINITIONS

Water supply

includes all amounts of water used for supplying of enterprises during the reporting year, irrespective of whether it was used for own purposes or sold to other users.

Self supply

Abstraction of water by the user for own final use.

Utilized water

Comprises water quantities used by an enterprise unite for its own purposes during the reporting period.

Waste waters

Include all amounts of water treated as waste water after being used in the reporting year. Waste waters do not include water used for production of hydroelectric power.

Total gross abstraction for manufacturing industry – of which: industry cooling

Water which is used to absorb and remove heat. In this case cooling water is water used in the C and D industrial processes. Typically, cooling water is not significantly polluted by the cooling process.

For the JQ on Inland Waters heat is not regarded as pollution.

Other wastewater treatment

Treatment of wastewater in any non-public treatment plant, e.g. industrial wastewater treatment plants or treatment facilities of hotels, army camps etc. that do not fall under Independent Treatment. Excluded from "other wastewater treatment" is the treatment in septic tanks.

Izdaje i štampa Agencija za statistiku Bosne i Hercegovine, 71000 Sarajevo, Zelenih beretki 26
Published and printed by the Agency for Statistics of the Bosnia and Herzegovina, 71000 Sarajevo, Zelenih beretki 26

Telefon/Phone: +387 (33) 911 911 · Telefax/Telefax: +387 (33) 220 622
Elektronska pošta/E-mail: bhas@bhas.ba · Internetska stranica/Web site: <http://www.bhas.ba>

Odgovara direktor Zdenko Milinović
Person responsible: Zdenko Milinović, Director General

Saopštenje priredio: Mirza Agić
Prepared by: Mirza Agić

Podaci iz ovog saopštenja objavljuju se i na internetu
First Release data are also published on the Internet
